

Előfizetési ár:

Egy évre — — 4 forint.
Fél évre — — 2 forint.
3 órára — — 1 forint.
1 órára — — 40 krajc.

Szerkesztőség

és kiadóhivatal a „Csongrád” könyvnyomdájában, (Grünwald Ferenc-féle ház), hova a kéziratok és előfizetési pénzek is küldendők.

CSONGRÁD

TÁRSADALMI ÉS KÖZMŰVELŐDÉSI HETILAP.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos sor egyszeri beiktatása 10 kr., két hasábos 20 kr., három hasábos 30 kr. Legalább háromszori közlésnél a fele díj számítatik. Bélyegdíj külön 30 kr.

Nyiltérben.

minden egyes sor 20 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Kéziratok visszaszolgáltatására nem vállalkozik a szerkesztőség.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Felolós szerkesztő:

DR. CSONGRÁDI GÁBOR.

EGYES SZÁM ÁRA 10 KRAJCZÁR

A fokozatos elzárás.

Folyó hó 4-én Csongrád város tanács termében tartatott meg az a tárgyalás, melyet Nagyságos Stammer Sándor kir. Tanácsos, mint megyei alispán a „Gátér” és „Vidreér” fokozatos elzárására vonatkozólag, a nagymélt. m. kir. közmunka és közlekedésügyi minster ur 22,938 888. sz. a. kelt rendelete folytán, a szegedi m. kir. folyammérnöki hivatal által elkészített s f. évi június 1-től július 1-éig Csongrád vármegye alispáni hivatalában közszemlére kitett terv tárgyalására kitűzött

Aki, ha nem volt is érdekelve, de lakos társai balsorsa iránt érdeklél viseltett, s annak folytán látta, tudja, hogy a Pest-Pilis-Solt-Kiskunmegyéből Csongrád városa határára az 1879-ik és 1881-ik évben legnagyobb részben ásott csatornákon lefolyt u. n. belviz Csongrád határában, a „Vidre” és „Gát” másképp „Csukásér” mentén száz, meg száz apróbb birtokosnak, több ezer holdra menő birtokát borította el, s többnek még a tanyáját is romba döntötte s csak némileg is ismeri, a határ fekvését s annak folytán, kapcsolatban az 1879. és 1881-ik évi tapasztalatokkal belátja, hogy: ha a temető közötti dűlön, a határon eszközölt elzárásig, lefolyt belviz terjedése gátak emelése által meg nem akadályoztatott volna, ami csak úgy volt lehetséges, hogy egyszersmind a határon is elfogatott a belviz további lefolyása; vagy ha a határon a vízfolyás meg nem gátoltatott volna, ez esetben nemcsak több, mint még egyszer annyi birtokos földje öntetett volna el, az akadálytalanul lefolyó belviz által, ha nem még maga a város is fenyegetve lett volna.

Aki, mondjuk mindezeket látta s tudja csak az fogja megérteni, hogy milyen fontossággal bírt a csongrádi birtokosok nagy részére a f. hó 4-én megtartott tárgyalás. És épen azért, mivel az alispán ur a beadott s a tárgyalás folyamán tett észrevételek figyelembe tartásával volt hivatott az elzárási tervezet felett határozni, megfoghatatlan, hogy a fentebbiek dacára se Csongrád város előljárósága, se a járási főszolgabíró nem érezte szükségét annak, hogy az u. n. belviz által érdekelt, több százra menő birtokos, s a belviz szabad lefolyása által szintén veszélyeztetett városi közönség érdekében csak a kis ujját is megmozdítsa. Mert, nemcsak azt nem tette meg Csongrád város előljárósága, amit Kecskemét és Félégyháza városa hatósága megtett, hogy t. i. a közszemle ideje alatt mérnököt és tisztviselőt küldött át a tervet tanulmányozni, a tárgyalásra pedig ügyészt és mérnököt küldte el, akik aztán, a szintén megjelent járási főszolgabíró és néhány birtokossal együtt, mint f. lefegyverkezett harcosok egymásután s egymást támogatva ártak sikra, hogy a kormányzatuk gondjaira bízott birtokosok érdekeit védelmezzék, oltalmazzák.

Csongrád város előljárósága azonban, nemcsak mind ezt, de még csak azt sem tette meg, hogy a belviz által érdekelt s úgy a belviz, — mint az árviz által ismételtelen elöntött százakra menő birtokosokat, a kitűzött gyűlés megtartását közvetlenül megelőzőleg, csak hirdetmény útján is figyelmeztette volna, vagy jogtanácsát, vagy jegyzőjét a gyűlésbeni részvételre s hozzászólásra utasította volna. Holott Kecskemét és, Félégyháza városa hatóságának az ugyanezen ügyben f. évi március 10-én tartott tárgyalás alkalmával tanusított hasonló eljárása, utmutatásul szolgálhatott volna, Csongrád város előljáróságának abban, hogy egy hivatala magaslatán álló előljáróságának mily éber figyelemmel és aggodó gondal kell őrködni, és működni, a kormányzata alá tartozó adófizető polgárok, s birtokosok érdekei felett.

S ha az eddigieken felül még azt is figyelembe vesszük, hogy a kecskeméti és félégyházi érdekelt birtokosok birtokainak csak egy-egy kis része, a kevés értékű semlyékeknek a belviz kártételeiről való megoltalmazása érdekében fejtette ki, Kecskemét és Félégyháza város hatósága a fentebb említett gondos eljárást; — míg ellenben Csongrád város előljárósága, dacára annak, hogy nemcsak a csongrádi több százra menő birtokosoknak ugyszólván egész birtokai tehát legértékesebb részei is, ki vannak a szabadon lefolyó belviz általi elöntés veszélyének téve, s hogy ezen birtokosok nagyobb része már kétszer az árviz, s kétszer a belviz által elöntetve az ez uton szenvedett négyezeres károsodás, s az ármentesítési kirovások által már is a pusztulás szélére jutott s végre, hogy magát a várost is veszélyeztetné a szabadon lefolyó belviz, ha mondjuk, mindezeket figyelembe vesszük Kecskemét és Félégyháza városa hatóságát eljárásáért elismerés, Csongrád város előljáróságát pedig, a százakra menő, s különben is rendkívül terhes viszonyok közt élő birtokosok érdekeinek elhanyagolásáért, nemcsak az összes érdekelt birtokosoknak hanem minden ember barátnak méltó rosszalása illeti meg.

Ezek után a következőkben adjuk a fent említett gyűlés lefolyásának vázlatát.

Jelen voltak a gyűlésen a hatóság részéről, Nagys Stammer Sándor kir. tanácsos és megyei alispán ur, mint elnök, Dr. Csathó Zsigmond megyei főjegyző, mint jegyzőkönyv vezető, s Röch Iván kir. főmérnök a szegedi m. kir. folyammérnökség főnöke, mint előadó. Az érdekelték s nevezetesen Kecskemét város részéről Zombory László tiszti ügyész, Muraközy Sándor városi főmérnök s Muraközy József tanácsnok és birtokos. Félégyháza részéről Huszka Dezső tiszti ügyész, Mihálovics Jenő városi mérnök és Szabó János birtokos. Alpár község részéről egy községi tanácsnok, s Alpár — ujfalu részéről Egri Ferenc Jegyző jelen voltak továbbá Mihá-

lovics Béla kiskun alsójárásí főszolgabíró ugyanis, mint alispáni helyettes végre Dezsőffy Ottó és Bagi János kisszállási birtokosok ez utóbbi veje Spolarits Lajos által képviselve, s a püspöki birtokok képviselőiben Rappenszberger mérnök. Az ármentesítő társulat részéről Fromm Miklós társulati igazgató főmérnök, s a csongrádi birtokosok közül Szvoboda Ferenc, — Cs. Forgó József, — Greskovics Pál, — Forgó G. Imre, — Pitrik József, — Forgó József, — Fekete József s. t. b.

Elnöklő alispán a gyűlést megnyitván a tervnek közszemlére való kitételét elrendelő ministeri rendelet felolvasása után, a Dezsőffy Ottó kisszállási, Molnár Alajos és Szabó János félegyházi birtokosok által benyújtott írásbeli észrevételeiket bemutatván és felolvasván tárgyilagosságra kérte fel a felszólándókat.

Ennek megtörténtével Zombory László Kecskemét város tiszti ügyésze szóllalván fel, azt fejtegette, hogy a fokozatos elzárás nem érvényesíthető, mivel ugymond azt az ármentesítő társulatnak kellett volna kérni, s a fenforgó esetben egyes csongrádi földbirtokosok kértek; mivel továbbá Kecskemét határában a fokozatos elzárás nem eszközöltetvén Kecskemét ellenében befejezett tények nem hozhatók fel; mivel végre a bemutatott tervezet sem vizsgáltatott felül részrehajlatlan szakértők által, miért is a tervezetet visszautasítottatni kérte. — Ezen kérelemhez csatlakozott Muraközy Sándor Kecskemét város főmérnöke is, mert a tárgyalás alapját képező tervezet nincs az ujonnan épült ármentesítő gátig kiterjesztve, s a vizmagasság, mely mellett a fokozatos elzárás eszközöltetni fog, nincs megállapítva; mert továbbá, se az a földmennyiség, melyet a szabadon lefolyt belviz elöntött, se pedig az, melyet fokozatos elzárás mellett elborítani fog, nincs kitüntetve. Mert végre mind a tervet, mind a most bemutatott költségvetést felületesnek, s az árvédelmi gáton, a belviz levezetésére ezuttal alkalmazott szivornyát a belviz levezetésére elégtelennek tartja.

Ezek után felszóllaltak még Félégyháza városa tiszti ügyésze Huszka Dezső s mérnöke Mihálovics Jenő; és Mihálovics Béla kiskun alsójárásí főszolgabíró ugyanis mint alispáni helyettes, továbbá a püspöki birtokok, Alpár és Alpár Ujfalu kiküldöttei, végre Muraközy József kecskeméti, Szabó János félegyházi. Dezsőffy Ottó kis szállási földbirtokos és Bagi János szintén kisszállási birtokos képviselőiben veje Spolarics Lajos. Mindannyian magukévá tévén a Kecskemét városa képviselői által elfoglalt állás pontot s támogatván az ezek által felhozott indokokat. — Ezen felszóllalások után Szvoboda Ferenc csongrádi birtokos szóllalván fel, az előtte történt felszóllalások ellenében a következőket terjesztte elő, hogy a tárgyalás tulajdonképeni tárgya, a fokozatos elzárási tervezet ellen érdemleges indok

még nem hozatott fel. Mert az, hogy az ármentesítő társulat a f. év elején elkészített új gátjába zsilipet még nem épített be s hogy a tervezet az ujonnan mentesített vajhíti réten az árvédelmi gátig még nem terjesztették ki, miután ezen észrevételek már a f. évi március 10-én tartott tárgyalás alkalmával is megtették s jegyzőkönyvbe vétettek, s a minister ennek dacára sem intézkedett a jelzett irányban: a tervezet visszautasítására s illetve elvetésére indokot nem képezhetnek, valamint az sem képezhet elvetési indokot, hogy azon vizmagosság nincs megállapítva, mely mellett az elzárás eszközendő lesz, mivel ezt a 22938888. sz. alatti ministeri rendelet értelmében alispán ur, e tárgyalás után fogja meghatározni. Előterjesztette továbbá, hogy a fokozatos elzárás többé vita tárgyát nem képezheti, s jogtalanok nem mondhatók, mivel az eziránti határozatot a minister a 22938. számú rendeletben körülírt kiegészítéssel helyben hagyta. — Végre, hogy a fokozatos elzárás összes költségeit s a felsőbb birtokosoknak, a fokozatos elzárás folytán származható esetleges kárainak megtérítési kötelezettségét, a törvény ellenkező irányu határozmányai ellenére, még azon az alapon sem lehet az ártéri birtokosokra hárítani, mintha az ármentesítés valami nyereséges vállalat volna. Mert, hogy nem az, azt épen Csongrád példája bizonyítja, hol a birtokosok 2000 hold föld mentesítése végett több, mint 300 ezer frt költséggel, 20 kilométer gátat építeni s az 1881-ik évi árvíz elleni védekezésre, a birtokosok által teljesített összes ingyenes kocsi és gyalog munkán felül, több mint 50 ezer frtot voltak kénytelenek költeni. És ahol az ártéri birtokok állami és községi adója s ártéri kirovása, noha még az új 640 ezer frt költsön törlesztési járuléka sincs kiróva, már is tetemesen felül haladja az összes kataszteri tiszta jövedelmet.

Az előtte felszólalók által mondottak cáfolata mellett Szvoboda Ferenc is tett a tervezet ellen észrevételeket. Észrevételei a következők voltak:

Hogy a tervezet nemcsak a törvény, de az e részben méltányossági tekintetekre

alapított 22,938,1888. sz. a. ministeri rendelet korlátain is túlment, amennyiben a hivatkozott minist. rendelet ellenére nem szorított kizárólag a „Vidre” és „Gátér” vízgyűjtő területére, hanem oly területekre is kiterjesztett, melyek a vízgyűjtő területtel jogositatlan ázott csatornákkal hoztattak összeköttetésbe. Hogy pedig ez így van, azt maga a tervekészítő mérnök is beismeri, midőn azt mondja, hogy a „Vidre”-ér vízgyűjtő területe csak a szt. Lőrinci kohrái majorig terjed; s midőn ugyanígy nyilatkozik a „pákai” vizekről is. De — mint mondá — szülő birtokában is vannak a jogositatlan csatornák létezéséről bizonyítékok.

Észrevételezte továbbá, hogy a vízszin magosság, mely mellett az egyes tartályok elzárandók lennének tulmagosra van tervezve, mint azt a nyulgtak javaslatba hozása is bizonyítja, mert ha az egyes tartályok csak akkor zártnak el, ha már a benne levő víz a tervezési magosságot elérte, vagyis, ha a tartány tele van vízzel, az esetben a terjedelmes és kevés eséssel bíró lejtőkön esőzés, hóolvadás vagy egyébként képződő csapadékvizek, a mederbe már nem folyhatván, a meder két partján levő földeket borítják el. S aki tudja, hogy a Vidre mellett elterülő földek mily kevés eséssel bírnak, az előtt szükségtelen bizonyítani, hogy ott 3—4 cmtér vizmagosság is, nagy területű földeket borít víz alá.

Ezek nyomán a tárgyalás alapját képező tervezet csak a vízgyűjtő területre szorítani, s az elzárási víz magasságot a javaslatba hozottnál alacsonyabban, vagyis akként kérte megállapítani, hogy a csongrádi határban képződő csapadékok is befolyhassanak a mederbe.

Ezután még Fromm Miklós társulati igazgató főmérnök szólalt fel, s felszólalása által bizonyosságot tett arról, hogy a szóban forgó fokozatos elzárás miben létevel, s az erre vonatkozó törvények helyes és igaz értelmével ő, vagy ha másnak utasítása szerint járt el, az utasítást adó nem volt tisztában.

Végre Röch Iván előadó cáfolta a tervezet és költségvetés ellen Muraközy Sándor főmérnök és Mihálovics Jenő mérnök

által tett észrevételeket. — Mire aztán Muraközy és Mihálovics csak a látszat megmentéséért feleltek.

Ezek után az elnöklő alispán az ülést berekesztettnek nyilvánította, s a jelenvolutakat a jegyzőkönyv aláírása végett d. u. 5 órára ugyancsak a város tanácstermébe meghívta.

Pár szó a pletykára!

A „Tiszavidék” 23-ik számának „Csongrád város per alatt” hangzatos cím alatt közölt vezércikke arra készlet, hogy e lapok hasábjain pár pert a magam számára igénybe vegyek. Hogy e cikkkel hosszasan nem szükséges foglalkoznom, az azt hiszem mindenki előtt egész természetesen fog feltűnni. Az én szerkesztésem alatt megjelenő „Csongrád”-dal folytonos hadi lábon álló ujság hasábjain jelen az meg olyegyen tollából, ki velem személyes ellenséges viszonyban áll. Már most, hogy az ily lapban közölt s az ily egyén tollából jövő közlemény mennyiben felelhet meg a valóság s a tárgyilagosság közleményeinek s mennyiben forog fenn az ily közleménnyel szemben szükség a magam igazolására az nagyon is könnyen megfejtethető. Valóban csak magam ismerném el szükségességét az igazolásnak, ha azt a a kérdéses cikkel szemben még csak meg is kísérelném. Az abban több helyütt befektetett nevetséges álokkodásra itt ott megkockázatot jogi érvekre s különösen a közlemény végén előtálat üres bölcsekedésre való válaszolástól pedig, mint az összes jogtudományok tudora feltétlenül felmentve érzem magamat épügy, mint nem avatkoznom a paizs tetvek fejlődésének szakszerű fejtegetésébe s egy bizonyos társszerkesztő által oly előszeretettel cultivált sintéri tudomány nemes buvárlatába. Az oly nagy hangon, öt hasábos vezércikkben a félvilágnak hírül adott, sensatiós eseményé felfújt „per”-hez tehát mit sem szólok. Annyit ki kell jelentenem, hogy az épenességgel nem úgy áll, mint azt a „Tiszavidék” dombra ütötte, de bármiként áll is, az teljesen jogi kérdés

ben surrant el egy szegényes bárka. Ketten ültek benne: egy öreg férfi és egy ifjú leányzó. A halász a vén Bartolomeó, a leány a barnafürtű Marietta volt.

Pepe elhalványodott, egy lépést hátrált s már-már mondani akarta a zsidónak: „El tőlem kisírtó, távozz aranyaiddal együtt,” — de ezen percben Lorenza képe mertül fel elméjében s fájdalmasan kiáltott fel:

— Oh, én csak Lorenzát, egyedül Lorenzát szerettem. Hogy őt viszonlálhassam, hogy Piombellinó gróftól feltalálhassam, hogy szerelmemet, bosszumat kielégíteni képes legyek, a királyokhoz akarok hasonló lenni: Velence Dogéja akarok lenni, eljegyezni magamnak e büszke tengert s kék hullámaiba vetni majdan a jegygyűrűt!

Marietta, a szegény Marietta feledve volt, feledve örökre!

* * *

Tíz év mult el azóta.

Az öreg Ábrahám meghalt, tömérdek vagyonát Pepe grófra hagyván örökségül. Ekkép Pepe Velence leggazdagabb nemesévé lett. E tíz év alatt megegyeztetve élete pályáját. A lagunok nemes származásu, szegény sorsu sajkásából legtekintélyesebb, legvittebb férfivá lett azon Velencében, mely amaz időben az adriai és a nagyobb kiterjedésű közép tenger felett uralkodott. A zsidó nem családott, midőn fogadott, fiának jövendő fényes sorsát megjósolta.

Ábrahám azt is megjövendölte Pepének, hogy egykor Velence Dogéja leendő, s bár e jóslat nem ment még teljesülésbe; de az ifjú gróf oly gyorsan

A „CSONGRÁD” TÁRCZÁJA.

„A szökés párosan!”

Román.

Ah! szeretlek én kedvesem!
És jó anyád engemet nem,
Mert mamád ki akar dobni:
Hiszi elakarlak lopni.

Az anyját! ha a papnál
Fogadjuk majd édes mamád!
Megesküszünk ő előtte:
„Hitves’leszünk mindörökre.”

Gilt! . . . Mi holnap el is szöktük;
Mamátokhoz semmi közünk!
Micim! ne hozz egyéb bolmit,
Csak arany és ezüst! . . . no! mit!?

Szádon legyen arany-lakat,
El ne szóljad édes magad!
Hozzál ezüst-eszközöket:
Igy fedezzük esküvőnket.

Azonban azt el ne feledd,
Hogy a szerelmes levelek
Hol fészkelnek, merre vannak.
Aztán siess! . . . Ránk nem várnak!

Ha menyegzőnk meg volt légyen:
Mamáinkra semmi szégyen! . . .
Csak legyenek jó „anyósok”
Kis szájjal! . . . Mi vők s apósok! . . .

Lemilius.

A velencei oroszlán.

Folytatás. (15)

— Mit mondasz? — kérde Pepe.

— Azt, — viszonzá a zsidó remegő hangon, — hogy Piombellinó gróf nagyon csalódott, midőn azt hitte, hogy bosszujának eszközéül használhat engem. — Azt mondom, hogy e palotát, melyből őt kiűzni szándékoztam, önnek adom. Azt mondom, s itt Pepe nyakába borult az öreg zsidó, — azt mondom édes fiam, hogy Velence leghatalmasabb és leggazdagabb emberévé teszek!

— Hazudsz! Hazudsz! — kiáltott fel Pepe, — ismét el akarsz ámitani, újolag meg akarsz csalni!

— Ábrahám, Izák és Jákób istenére esküszöm itt, ön előtt, hogy valót beszélek, — szölt a zsidó és meghajtá magát Pepe előtt. Üdv neked Pepe gróf! Lesz idő, mikor Velence Dogéja leendsz!

Most megfogta az álmétködő Pepe kezét s a sötét tregből kivézeté őt, majd a ház erkélyére lépett vele s megmutatá neki Velencét, annak büszke palotáit, kikötőjét, élénk csatornáit s a hajóborította adriai tengert.

— Ime! — szölt Pepéhez fordulva, — mindezek felett valamikor te fokszt uralkodni.

Pepe gróf szemel a nagyszerű táj szemlélésénél káprázni kezdett, szíve hangosan dobogott, forró vére sebes lüktetve folyt ereiben, agyát elkábiták a nagyravágás ábrándjai s leendő nagyságának előérzete épügy elkábiták, miat a zsidót egy reményt ljes szép jövő álmai.

A palota lábánál folyó csatornáa ép e par-

jogi felfogásnak a dolga, minek eldöntésére okos és józan emberek hivatják s nem a „Tiszavidék” kabakfejű tudósai. A nagy perről elég ennyi!

Most még a közlemény egy pontjára kívánok pár szóval felelni. E pont úgy szól: „Köztudomás szerint Cs. G. volt közg. gyakornok anélkül, hogy a törvényileg kívánt s több ízben megürgetett államvizsgálatról szóló képesítést megszerezte volna stb., mint gyakornok a szabályszerű egyén helyett 4 éven át huzta a fizetést stb. stb.” Erre csak ennyi a megjegyzésem: Igaz, hogy a törvényileg kívánt államvizsgálatról szóló képesítést meg nem szereztem (azzal ma sem bírok) mindennek dacára a szabályszerű év után is, sokáig szerepeltem, mint gyakornok. De hát mit tehetek én róla, ha az államvizsgálatról szóló képesítésnél jóval magasabban álló képesítést nyervén el, Zombory Rónay Lajos O méltósága akkori főispán ur a gyakornokságban továbbra is meghagyott. Hát hiszen jól tudja azt a „Tiszavidék” társszerkesztője, hogy csak rajtam mulott az, hogy ma is, mint közg. gyakornok nem szerepelek. Hát hiszen jól tudja ő, hogy ez állásról magam önként mondtam le. Ha jól gondolom igyekeztem azon is, hogy utódomul ő neveztesse ki. S talán én írtam meg folyamodványom conceptusát is. S ha már eddig eljöttem még egy pár kijelentést teszek hadd lássák, hogy mily érdemtelen s képesítetlen voltam én a gyakornoki állásra s hogy hivatali fellebbvalóm mily véleményt tápláltam felőlem. S ha jól emlékszem ugyanis a mostani gyakornok ur említette nekem egy ízben (ő, mint mondá Albertényi vármegyei főszámvevő urtól hallotta.) hogy a mostani főispán ur úgy nyilatkozott: Kár volt nekem a gyakornokságról lemondani, szép jövő várt volna ott az állami adminisztráció behozatalával reám.

Hasonló értelemben nyilatkozott legközelebb nekem személyesen Stammer Sándor alispán ur is egy találkozásunk alkalmával.

Mindezek pedig fényesen illusztrálják, hogy mily jó indulattal s mily buzgalommal

haladt, hogy már közel állt ahhoz, hogy ezen jóvendülés teljességébe megy.

Pepe e pereben, midőn vele találkozunk, tagja volt a tizek rettegett tanácsának, s mi több, tenger-nagya a nagy köztársaság összes hadihajóinak.

A törökök felett több ütközetben diadalt aratott, megalázta Velece ellenségeit és mint a köztársaság megbízottja, a béke iránt alkudozott a német császárral.

A zsidó pénzt jól használta fel arra, hogy őseinek régi fényét visszaszerezze. Számos hajó az ő nevét hordva vitorlázott a tengeren, s a családnak egykori birtokai és kastélyai a s áraz földön visszavásároltatván, ismét tulajdonaiá lettek.

Veleceben a közép mély tisztelettel hajol meg előtt, a nemesség pedig keresve kereste birtokát; a legelőkelőbb nők erkelyekre, vagy ablakokhoz siettek, hogy legalább egy boldogító mosolyt nyerhessenek tőle, midőn 12 legény által hajtott sajkáján vitette magát a tizek tanácsának palotájába, vagy onnan vissza őseinek palotájába.

Mindezek dacára a bánat felhői borogtak Pepe homlokán, úgy, hogy raján csak nagy ritkán lengt egy-egy mosoly, szemében nem ragyogott ama tisz, mely a zsidót egykor annyira lelkesíté. Pedig még csak harminc éves s a szerencse kiválasztott kegyence volt. Ily fiatal korában már oly magasrangra emelkedett, melynek elérésül ősei még álmodozni sem merészelték volna.

(Folyt. köv.)

igyekeznek a „Tiszavidék” szimatolói minden haszontalanságot kiszaglászni s felhasználni nemtelen bosszúvágyaik kielégítésére, s a rágalmaszra. Szememre vetik, hogy én hivatalos kötelességeim teljesítése mellett még más tisztos hivatást is gyakoroltam, de azt nem veszik észre, hogy a mostani közg. gyakornok azért, hogy rágalmaival a „Tiszavidék” hasábjainál zavartalanul szórhasssa, hivatalos működés helyett a „Tiszavidék” gyártásával foglalkozik. De erről én nem szólok, valamint azt sem említem meg, hogy ez ur, ha a „Tiszavidék” belügyei úgy kívánják napokig sem megy fel a hivatalba.

Ezek után még csak azt említem meg, hogy mi indította a „Tiszavidék” mestereit arra, hogy ezáltal engem szemeljenek ki rágalmaszának tárgyává Erre okot ugyanis a „Csongrád” 28-ik száma vezércikkében érintett egy passus adott, hol az állítatik, hogy Éder János a 300 frt fizetés telemeletét kortes szolgálatai fejében kapta. E kijelentésért kelle nekem meglakolni. Maga Éder ur is — mint hallom — úgy nyilatkozik, hogy ama fentebb is reproduált nyilatkozatomért az ő cikkük lett az én büntetésem.

És így most már megítélheti a közönség, hogy mennyire igazságos az a büntetés, mit a „Tiszavidék” bírái mérnek ki reám.

Dr. Csongrádi Gábor.

A megyei közgyűlés.

A f. évi július 31-én tartott megyei közgyűlésen a tárgysorozat tárgyalását megelőzőleg először Sima Ferenc, azután pedig Tari Endre megyei bizottsági tagok intéztek az alispán urhoz interpellációt.

Sima Ferenc ur az iránt interpellált, hogy van-e az alispánnak tudomása arról, hogy midőn a megyei követválasztási központi választmány megválasztása ellen, Soós Pál megyei ügyész és Kovács Kálmán algyői lakos által beadott felebbezések a belügyministeriumhoz felterjesztettek, a felterjesztésben a felebbezések azon valótlanságait, mintha a központi választmányban a tápéi választó kerület választói közül, a törvényrendekezésének megfelelőleg két választó nem lett volna beválasztva, valónak bizonyított: holott ezen állítás, melynek a alapján a választás meg is semmisített, a Sima Ferenc ur által a megyei levéltárból beszerzett adatok szerint valótlanság. Mert a múlt év december havában megválasztott megyei központi választmányban a tápéi kerület követválasztói közül két választó, névszerint: Novák József és Eszes Mátyás volt beválasztva.

Azt kérdezte tehát Sima Ferenc az alispán urtól, hogy akar-e aziránt intézkedni, hogy vizsgálat indíttassék az iránt, hogy ki írta alá azt a felterjesztő jelentést, mely a felebbezések említett állítását az ellenkező levéltári adatok dacára valónak igazolta.

Stammer Sándor alispán válaszában nem felelt egyenesen az interpellációban foglaltakra, hanem azt válaszolta, hogy midőn a megsemmisített választást követő új választás is jogerőre emelkedett, az interpelláció tárgyalás alapját nem képezheti.

S a megyei gyűlés többsége Sima Ferenc viszont válasza és Balogh János indítványa ellenére az alispán választát, nézetünk szerint, teljesen hibásan tudomásul vette. Mert a megyei adminisztráció tisztasága tekintetéből nem lehet az közönyös, hogy a megye nevében a levéltári adatok ellenére a valótlanság gyanúját igazolják. Ilyen tapasztalatok után mi biztosítéka lehet a megye lakosainak és községeknek az iránt, hogy úgy a mindnyájunkat érdeklő közdol-

gok, valamint az egyesek és községek ügyei is az igazságnak megfelelő jelentés kapcsánban terjesztetik fel, a megye által az illetékes ministeriumhoz, s hogy az igazsággal ellenkező felterjesztések alapján nem nyerve kedvezőtlen elintéztést?

Ezután Tari Endre megyebizottsági tag interpellálta az alispánt, a mindszerinti járási főszolgabírónak a mindszerinti előjáróság tagjaival szemben tanusított tulszigoru eljárása tárgyában.

Stammer Sándor alispán az interpellációra adott válaszában oda nyilatkozott, hogy miután a szóba hozott ügyvizsgálat tárgyát képezi annak befejezése előtt, nem képezhetné felszólalás tárgyát. Mind az által már most is jelenthet annyit, hogy a mindszerinti előjáróság a vásártér rendezése alkalmával, oly területet foglalt el, mely azon feltétel mellett lón a községnek ajándékozva, hogy az vagy mulató-helyül, vagy iskolai célokra használtassék fel. — Az esküdt bíró pedig a közséi képviselő testületbe követett magaviselete folytán függesztetett fel. Válaszának tudomásul vételét kérte s ezt a többség tudomásul is vette.

Csak ezen két interpelláció után került a sor, a szóban forgó megyei közgyűlésre vonatkozólag kibocsájtott tárgysorozat egyes tételeire s ezek közt Szentes város képviselőtestületének a gymnáziumi tanárok fizetés emelésére vonatkozó határozat ellen Udvardi Sándor és társai által, — és az ugyancsak Szentes város képviselő testülete által egyhangulag hozott azon határozat ellen, melylyel a városi tanács azon eljárását jóváhagyta, hogy a fogyasztási adókezelés körül Feuler Márton kezelő által szerződési kötelezettségén túl teljesített szolgáltatásokat a fogyasztási adóbérléteből befolyt tiszta jövedelemből megjutalmazta, Dr. Mátéffy Ferenc által beadott felebbezések.

Szentes városa közgyűlésének szóban forgó határozatai és pedig az utóbbi a megyei állandó választmány ellenkező értelmű javaslatának elvetésével jóváhagyattak.

Hosszas és éles vita keletkezett még Mindszerinti község 1885—87. évi váltság pénztári számadásaira vonatkozó számvizsgáló bizottsági javaslat felett is.

H I R E K.

— Dr. Csongrádi Gábor urnak, lapunk felelős szerkesztőjének, mint nagy örömmel értesültünk, egészsége helyreállt és nemsokára körünkbe tér vissza.

— A III. osztályu kereseti adó megállapítása iránti eljárás f. hó 5-én kezdetét vevő, most van folyamatban Szentesen, augusztus 5., 6. és 7-ik napjain, a mindszerinti lakosok adó ügye egészben auguszt. 8—9-ik napjain a csongrádiak ügye tárgyalatott a 95. tétel számig, aug. 11-én 96—141, aug. 12-én a 142—187-ig, augusztus 13-án 188—230, augusztus 14-én pedig a 231-ik tételszámtól végig fog tárgyalatni, mit az illető adózók érdekében e helyen is szükségessé tartottunk felemlíteni.

— Halálozás. Sági Rozália, özv. Szabó Károlyné 74 éves korában 17 heti súlyos szenvedés után elhunyt. Gyermekai és rokonai gyászolják. Adás és béke lengjen drága porai felett!

— Szalmatűz. Azt hittük, hogy a helyi magassabb tanintézetekbe járó tanuló ifjúság szórakoztatni fogja Csongrád város közönségét. Már el is határozták, hogy a „Szavalmati estét” mikor tartják meg, de amit sajnálattal értesültünk a műtete hajótörést szenvedett, a mit csak a tanulóifjúság könyveltségének köszönhet. Résztétel sőt hájtunk fel: „Lesz-e gyümölcs a fán, melynek nincs virága? Avagy virág vagy te Csongrád tanulóifjúsága?”

— Iparosok bálja, melyet Nagyboldogasszony napján rendez a buzgó iparosifjúság a „Polgári kör” helyiségében: igen fényesnek ígérkezik és vidékről is számosan vesznek részt a mulatságon — Ugyanekkor a csongrádi fiatalság is bálozik a népkerti színpadon.

— Helyreigazítás. A „Tiszavidék” tek. szerkesztőségének. Breeses lapjuk 22. számának „szinházi” rovatában méltatják a közönséget Thalia lá-

CSARNOK.

BÜCSÜM.

Isten veled gazdag róna!
Ifju korom szép tanyája.
Visszamegyek, vissza oda,
Hol szívemet öröm várja.

Legyen bőven mindig áldva,
Buza termő gazdag földed:
Árviz, jég és pártoskodás,
Távozzék örökre tőled.

Oh! — te jó nép, — te jó barát!
Mond meg? tőled mi lesz emlék,
Ha tövist adnál kezembe,
Én ezzel is boldog lennék.

Vissza jövök nemsokára;
Szivem köt hozzátok érzem,
— Ha az angyal harsonája,
Nem szólal meg, addig nekem.

Ugy lehet, hogy tán a sirba
Visznek el a szenvedések.
— Szép róna és te hú barát,
Isten hozzád, Isten veled!

Szentkereszty Tivadar.

1.

A tahó és gányó.

Kunfélegyháza az országosvásár forró nyári időben fölvert porát akarta P. I. M. Károlyival leöblíteni egy bor kimerési helyiségben, hol már ott találták J. B-ét, az afrikai nagy utazó segéd-társa testvérét; ki meglehetősen alkattal bír arra nézve, hogy ellensége a markába ne kerüljön.

Midőn a nevesett helyen poharastak a főntebb említettek, beállít egy félegyházi ember s P. elé áll e szavakkal:

— Tudja e maga, hogy én magának adósa vagyok?

— Lehet — mondja P. — de ugyan miért?
— Hát maga engem pofon vágott, est akarom meadni.

— Ast nem tanácsolom barátom, mondja P., mert majd párosával találja visszakapni, minthogy én ok nélkül önt pofon nem ütöttem.
— As mindegy, de én csak meadom most az adósságot.

As eddig hallgatagon ott ült M. ast mondja J.-nek Ugyan Balázs nem tud ennek az embernek paracsolni?

— Hát megfogjam Uram?
— Meg hát, — mondja M.

Nem kellett Balásznak sem egyébb; fölkapja a félegyházi tahót, mint egy macskát s a borivó ajtájába szaladt vele, s onnan vagy öt lépés távolna hajítja.

A tahó osztán föltápáskodik, visszafordul s azt mondja J.-nek:

— Ejnye az i... néte ennek a gányónak, de erős!

2.

Visszásság.

Ki megy a csongrádi gazda a tanyára, hogy a már szürkülő buza hullám tengerében gyönyörködjek, de amint a vetések között sétál tanyáskálva, látja, hogy egy helyen a buza le van taposva messzeségben, sőt ácsval — a föld föl van turkálva! miután pedig ezen ötven s száz emter. szélességben levő csapás — (igy reverik a legázolt gabona helyét) részütösen halad a gabonában s így csak egy félhely szántó földön is mintegy kétszáz méter hosszan letarolva a gabona, — ily kérdést tesz a tanyáshoz:

— Ugyan János, miféle baromjárás es itt, hiszen es tetemes kár! miért nem vigyáz? hogy az állatok ily kárt ne tegyenek! — Ast hívé, hogy csakugyan állatok csapása es.

— Nem állatok ezek, akik ezt a kárt tették, hanem emberek! Még szerencsénk, hogy kocsival be nem hajtottak a buzába, mint már est megtették több helyen.

— De hát miféle állatok ezek mégis? — kérdi a gazda.

— Nem állatok ezek uram, hanem mérnökök.

— As már más, — mondja a gazda, — de hát ezen mérnököknek is lehetne annyi eszök, hogy vagy két héttel e'öbb, vagy két héttel később s így aratás után barangolnák es csapásolnák keresztül-kasul a földeket. Vagy ha nem saját akarattól e elekesznek ily, akkor a kiküldöttől tartja fön a gazda véleményét, ki ugyan a magazab technikai tudományhoz nem ért, de tudja azt, hogy óriás teher es ezerféle csapás éri földművelését, s bizony nem szívesen látja még az ily rombolást is!

Ajánljuk jövöre a t. mérnök uraknak ezt be eses figyelembe.

togatásáról és a többek között azt jegyzik meg, hogy a zsidók, (ama bizonyos körök?) csak egyszer hetenkint szombatot este záródokolnak Thalia papjaihoz áldozni a hazai művészet oltárán. Bocsnapot kérek, de ez nem áll! Nem áll azon fontos momentummal fogva, mivel „a m a bizonyos körök,” tehát a zsidók vannak, voltak és lesznek mindig olyan számmal, mint „e m e bizonyos körök.” Sőt mi több! A szini társaság legkiválóbb tagja a multkor így nyilatkozott, hogy: „hiszen mi az izraelitákból élünk!” Azt hiszem tek. Szerkesztőség ehhez bővebb kommentár alig szükséges!... Teljes nagyraecöléssel: egy színházlátogató zsidó.

— A miniszter köszönete. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ifj. Bartha Jánosnak azon áldozatkészségeért, hogy a szentesi hat osztályú gymnasiumunknak nyolc osztályvá leendő kiegészítésének költségeihez 1000 forinttal, — három osztályú polgári leányiskolájának négy osztályvá leendő kiegészítésének költségeihez pedig neje: Tóth Juliánna nevében 500 forinttal járult, köszönetét és elismerését nyilvánította.

— „Nem illik!” Azon uraknak szól es, akik a fürdőben azon kellemes szórakozással foglalkoznak, hogy apró pisztrángokat dobálnak a hölgyek közé. Még a nyilvános való halátdngdosás díscrét tréfa, de már félfontos halakat a hölgyek hattyu vállaira dobálni indiscrét és „nem illik!”...

— Dr. Klein szentesi tórabbi a hétéen foglalta el papi székét. Az inteligen szentesi hitközség oly impozáns ünnepeket rendezett es alkalmakkor, hogy az igazán esemény számba megy. A tisztelendő asszonyt Hoffer Adolfné urhölgy üdvöszölte leandületes szép beszéddel; majd Götzl Mariška es Hoffmann Jolánka kisasszonyok remek csokrot nyújtottak át neki jelölül a szentesi nők tiszteletének. — A szép ünnepeken hitközségünk elökeltsége is jelen voltak. Az ünnepi banquetten a város színe-java megjelent.

— Tüzesetek. Mult esteörtök éjjel a Bagi tanyán hatalmas buzaasztag legett. A kár tetemes, mint halljuk, meghaladja a 3000 frtot. — Püspök-Hatvan pestmegyei községben a tűz 180 lakóházat pusztított el es e nagy csapást még tetézte az, hogy nagymennyiségű gabona es több emberélet lett a tűz martalékává. — Mór fehérmegyei mesővárosban igen nagy tűz pusztított. 30 lakóház az összes meléképületekkel együtt elhamvadt. A község levonhatja a számos tüzesetekből a konzekvenciát: hogy t. i. legyen ovatos.

— Bórmálás. S c h u s z t e r Konstantin váci megyés püspök, béma-körútjában a jövő hó elején megyénk községeit is meglátogatja. — Ertesüléstünk szerint püspök ur 8 excellentiája Csongrádra szept. 3-án, Szentesre 6-án, Mágocsra 9-én, Derekegyháza 10-én, Szegvárra 11-én, Mindszentre 13-án, Hmvásárhelyre 15-én, mindenkör délután 5 órakor fog megérkezni.

— Tanítók figyelmébe. A püstyéni fürdő-igazgatóság részéről a tanfolyelőség arról értesít, hogy Wimmer Sándor bérlő községnek nyilatkozott öt néptanítót — valláskönyvség nélkül — fürdővel es lakással díjmentesen ellátai. A kik e kedvezményben részesülni kívánnak, a vallás es közoktatásügyi miniszterhez címzett kérvényeiket Kakujay Károlyhoz f. hó 10-éig okvetlenül nyujtsák be. A kedvezményes fürdő-évad aug. 15-én veszi kezdetét.

— Lóverseny Szegeden. A szegedi gazdasági egyesület f. évi szeptember hó 7-én, a szabadkai országot mellett fekvő s állandólag berendezett 1500 méter kerütlék alakú verseny-téren lóversenyt rendez, mely egyszersmind tenyészállatok elővezetésével s díjazásával is egybe lesz kötve.

Nyilatkozat.

Többek részéről azon kérdés intéztett hozzám, hogy miért engedtem ifj. Kádár Henriknek a „Csongrád” 20-ik számában teret a „Tiszavidék” szerkesztői elleni megtámadásra. Miután e tényemet — úgy látszik — többen nem találják eléggé indokoltnak, kijelentem, miszerint tekintetbe véve azt, hogy a „Tiszavidék” legujabban elég qualificálhatlan volt Kádár elleni kritikát nem tüő közleményeiben nőt is sérteni, akit pedig mindenki minden körülmények között respectálni köteles s mert továbbá a „Tiszavidék” Kádár elleni támadásait egész az impertinentiáig vitte: a méltányosság s az igazság ellen vétettem volna, ha a megtámadott ifj. Kádár Henriknek a méltó retorsióra alkalmat es teret nem engedek.

Dr. Csongrádi Gábor.

felelős szerkesztő.

3.

Rendtelenség.

Pöföskölve a négy kros trafik dohányt, balag — a serhássági egyik birtokos (?) a rétre, s találkozik Cs. F. Jónseffel, kit fölssólit a sötára, ki így felel:

„Szávesen elkisérem uram, de egy feltétel alatt.”

— Mi legyen az? kérdi a fölhiwó.

— Hát es, hogy kömel esvén birtokunk egymáséhoz, én elkisérem önt, ön is elkisére engem birtokainkhoz.

— No jó, legyen úgy.

Mennek, mendegélnek, s eljutnak a fölhiwó birtokára megnésik est előbb; honnan Cs. F. J. birtokára mennek, hol a fölhiwó kérdé Cs. F. J.-et, hogy mekkora a birtoka? — Kilenc es félhás rész, felelé es.

— Hát ilyen kicsiny az a 9 es fél rész birtok? — kérdé a fölhiwó.

— De hogy uram! látja-e ott távolban azt a 1/4 órányi járás távolságban sötétlő vontató szénát?

— Látom! tán csak nem tart odáig?

— De hogy nem! Csak jöjjön velem, találunk esen birtokon még egy lépés szélességű földet is.

— Tán csak nem vette el az eszt es Alkotó annak a fölmérőnek, ki est a birtokot így mérte hi?

— Hiszen es lehetetlen! ön tréfál?

— Ismer ön engem olyannak, hogy ha komolyan állitok valamit, es nem igaz... Igen es ennek a 9 es fél hásrésznek a vége es ott sötétlő vontatónál van, mert es es én tulajdonom még.

— De hát esen száz, vagy több apró birtokos, kiknek a veteményesök es ön földjére hoz véggel, hol járnak be birtokukra, mert hiszen csak nem mehetnek el a több, mint egy kilométer hosszúsú, es ön birtoka végére?

— Hát ezek mind es én földemet csapásolják keresztül, ott ahol nekik tetszik.

— No es borsasztó állapot! mondta fölhiwó.

Hiszen es egy ok elég arra, hogy esen egész serházug újra oszassék.

— Hány vontató szénája terem itt J. uram?

— Tizenhárom! — felelé Cs. J.

Erre fölhiwó csupa kíváncsiságból is megolvasta a vontatókat s mondá:

— Hát J. uram est sem tudja, hogy mennyi szénája terem itt, hiszen van itt 20 vontató is.

— Az nem es enyém, mondja Cs. J. hanem a hajóvontató lovak részére kihagyott hat öles uton tán pár frtért elárveresett s egy árvereső által megvett széna.

— Hm! — gondolkozik fölhiwó!... hajóvontató lovak hat öles utja dögöltt vna mellett!! Hm! hogy lehet es? Miféle hajók járnak itt? de hol mennek hát be, ha csak léghajóval nem emeltettek ide?

— De nini! Cs. J. uram! hát miféle hat öles kimerés es? itt csak két ölyre esik s dögöltt Tiszához a kukorica föld!... emitt pedig kiterc öt távolságban van a vintól a veteményes? hogy van es?

Erre már osztán Cs. J. uram sem tudott mit felelni, csak azt, hogy hat öles, de tényleg hol két, hol kilenc öles hajóvontató uton termelt széna egyik tiszteletbeli tanácsnok uré! élvezse el békével!

Fölhiwót bántotta a kíváncsiság, hogy milyen hosszú lehet esen birtok a veteményes kertben; tehát meglepte, nem találta hosszabbnak csak 1430, mond: ezernégy száz harmirc lépésnek.

Hát nem-e a legnagyobb rendtelenség es? mely valaha apró birtok elosztását követte-tett el!!!

Ajánljuk es ügyet az illetők — főleg a fő es szüntelen osztó — figyelembe!

Apróságok.

A csapások.
Egy kis városban a harangozó néhány utazónak magyarázza a templom nevezetességét: „Ezt a harangot csak akkor huzzák meg, ha a püspök 8 méltósága jön, vagy ha tűz üt ki, vagy vizáradás van, szóval, ha valami csapás látogatja meg a várost.”

Korai érettség.
Tanár: Mondja csak, Molnár, van-e az embernek szabad akarata?
Gimnazista: Van, mig az ember meg nem nőül.

Mustra érték nélkül.
A vő „anyósának” arcképét nevenapjára elküldött, mint „mustrát érték nélkül.”

Szerkesztői üzenet.

— P. M. Csongrád Nyilatkozatát fölre tettük. Azt közölni nem akarjuk Tutomásul vessük azonban azt amit ön nyilatkozatában ént, hogy t. i. Tari István ön előtt pár hóval erelelt úgy nyilatkozott, hogy ha felelős szerkesztőnk vele s a Rétiekkel összeültözésbe nem jön s velők jó lábón áll: biztosítaná szerkesztőnkét, hogy a kérdéses 103 frtot montól előbb megkapná. Nagyon szép!

— I. H. Helyben ön azt kérdi tőlünk, hogy a „Tiszavidék” ben K... a betűk alatt irni szokott egyén ki? — Talán valamelyik munkatársak Kajsza írói álneve? Est mi sem tudjuk!...